

ทัศนคติ และสภาพเศรษฐกิจ-สังคม ของชุมชนที่ถูกเวนคืนที่ดิน : กรณีศึกษา ชุมชนบ้านแหลมฉะเชิง ช.ชลบุรี

ATTITUDES AND SOCIO-ECONOMIC CONDITIONS OF COMMUNITY
UNDER THE LAND EXPROPRIATION SCHEME : A CASE STUDY OF
LAEM CHABANG COMMUNITY, CHANGWAT CHONBURI

บุญเชิด ชาญชัย

บทคัดย่อ

จากการศึกษาชุมชนแหลมฉะเชิง จำนวน 172 ตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพอใจกับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันและผูกพันกับชุมชนอย่างมาก เพราะได้อาศัยมานานกว่า 30 ปี ถึงแม้ว่าปัจจุบันชุมชนจะมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ชุมชนบ้านแหลมฉะเชิง ไม่ต้องการที่จะย้าย

ออกจากที่อยู่ปัจจุบันที่ถูกประกาศเป็นเขตเวนคืนที่ดิน เพื่อดำเนินการตามโครงการทำเรือแหลมฉะเชิง แต่มีบางส่วนต้องการอพยพย้ายออก แต่มีเงื่อนไขต้องการให้การทำเรือได้ให้ค่าเวนคืนที่ดิน ค่ารื้อถอนที่เหมาะสมกว่านี้ โดยชุมชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการอพยพไปอยู่ในพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ให้

¹ อาจารย์ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คำนำ

การศึกษามหากรรมมาทำเรื่องน้ำเสียเมืองระยอง เริ่มขึ้นในปี พ.ศ.2534 ได้พิจารณาความเหมาะสม ทำหนังสือขออนุญาตขุดสระเก็บกักน้ำเสียเมืองระยอง ลำคลองศรีราชะ จังหวัดชลบุรี จึงได้ก่อสร้างทำเรื่องเสนอขุดบึง ขึ้นที่ 1 ปี พ.ศ.2530 และดำเนินการขุดสระ ในปี พ.ศ.2534 และได้ดำเนินการขุดสระเก็บกักน้ำเสียเมืองระยอง ขึ้นที่ 2 ในปี พ.ศ.2540 ขุดบึงเก็บกักน้ำเสียเมืองระยอง ได้มีการเวนคืนที่ดินที่จะนำมาขุดสระเก็บกักน้ำเสียเมืองระยอง จากประชาชนในชุมชนบ้านแหลมเมืองระยองในได้ขอขอยกโฉนดที่ดินออกจากพื้นที่ดังกล่าวทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับการทำเรื่องขุดบึงประเทศาเมืองระยองโดยตลอด ในกรณีนี้จึงจะศึกษาสภาพเศรษฐกิจ-สังคมของชุมชน สภาพแวดล้อมเป็นชุมชน ความคิดเห็นต่อโครงการขุดบึงเมืองระยอง เพื่อให้ทราบความต้องการของชุมชน บ้านแหลมเมืองระยอง นำไปกำหนดแนวทางการดำเนินการของการทำเรื่องขุดบึงประเทศาเมืองระยองต่อไป

สรุปประเด็นวิจัย

ผลการศึกษามหากรรมมา

พื้นที่ที่ชุมชนจะขุดบึงน้ำเสียเมืองระยอง

ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

พื้นที่ศึกษาเป็นชุมชนบ้านแหลมเมืองระยอง

การศึกษาครั้งนี้มุ่งทั่วไปกลุ่มตัวอย่าง

ชุมชนมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 172 ไร่

วัตถุประสงค์ของชุมชนครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยอง

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยอง

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

1. ข้อมูลทั่วไปของชุมชน
2. ข้อมูลครอบครัว
3. ข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ
4. ข้อมูลสภาพความเป็นอยู่ปัจจุบัน
5. ความเห็นต่อโครงการขุดบึงน้ำเสียเมืองระยอง

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

วิธีการวิจัย

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

วิธีการวิจัยที่ใช้สถิติเชิงพรรณนา

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

การขุดบึงน้ำเสียเมืองระยองครั้งนี้เพื่อศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับ

ขึ้น กลุ่มตัวกลางส่วนใหญ่ จะไม่ย้ายออกจากที่อยู่ปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะที่อยู่ปัจจุบันมีความเหมาะสมด้านการประกอบอาชีพโดยเฉพาะอาชีพการประมง ที่พื้นที่การท่าเรือจังหวัดตรังไว้ก็ไม่เหมาะสมเห็นควรประกอบอาชีพ สวมทะเลเลี้ยง อยู่หัวโพง เขตหนองชุมชม และสวนลุงกันกับชุมชม รวมทั้งการย้ายลำเขตย่อยต่าง ๆ ไปหาทะเลรวมทั้งการเลี้ยงสัตว์พื้นดิน และคำร้องขอ กลุ่มตัวอย่างจึงไม่เคยไปดูสถานที่ที่กระทรวงพาณิชย์ จัดเตรียมไว้ ส่วนที่ลงไปดูก็มีความเห็นว่าพื้นที่จัดเตรียมไว้ไม่เหมาะสม การเดินทางลำบากอยู่ไกลจากแหล่งทำกิน ที่พื้นที่จัดเตรียมไว้ไม่ถนัดเกินไป การที่จะใช้กรรมสิทธิ์ในพื้นที่นั้นไม่มี

ความคิดเห็นต่อผลกระทบโดยอ้อม

การทำเล้า ได้จัดเตรียมพื้นที่รองรับไว้ 2 พื้นที่ คือ รุมบนหนองลำไ้น้ำ และรุมบนเกาะคด้อยบางละมุง กลุ่มตัวอย่างได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ดังกล่าวบ้างจากการบอกเล่าของเพื่อนบ้าน การชี้แจงของผู้นำชุมชน การชี้แจงของเจ้าหน้าที่การท่าเรือฯ โดยมีความเห็นว่าพื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ไม่เหมาะสมร้อยละ 78.6 โดยไม่เหมาะสมประกอบ

คือ อยู่ห่างไกลที่ท่ากิน เหมเงินทางเดินทาง สภาพแวดล้อมไม่ดี พื้นที่จัดเตรียมไว้แคบ ไม่มีอาชีพรองรับ ที่จัดเตรียมไว้ไม่เหมาะสม และไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ดังนั้น พื้นที่ที่จัดเตรียมไว้ควรจะมีการจัดการพื้นที่ให้ดีกว่านี้ การจัดเตรียมท่าเรือประมงควรจะให้เหมาะสมกว่านี้ การจัดเตรียมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ จะต้องพร้อมก่อนที่จะอนุญาตเข้าไปอยู่ การบริการและการดูแล และการพัฒนาพื้นที่ทางคมนาคมให้สะดวก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีความประสงค์ที่จะย้ายออกจากที่อยู่ปัจจุบันแน่นอน มีร้อยละ 76.8 ด้วยเหตุผลที่ว่าที่อยู่ปัจจุบันมีความเหมาะสมต่อความเป็นอยู่ มีความสุข การย้ายออกไปจะไม่สะดวก การประกอบอาชีพการประมง กลุ่มตัวอย่างมีความคิดจะย้ายออกมีร้อยละ 23.4 ส่วนเหตุผลที่ต้องดูเรื่องปากทาง ๆ ที่กระทรวงพาณิชย์ จะเสนอให้

สำหรับพื้นที่พื้นที่การท่าเรือฯ จัดเตรียมไว้ กลุ่มตัวอย่างไม่คิดจะย้ายเข้าไปอยู่เป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่จะย้ายไปอยู่มีเพียงร้อยละ 13.5

ชุมชนไทยพวนนั้ง นิคมเกษตรธุรกิจ-
สังคมที่ดี โดยที่ชุมชนมีทัศนคติและความคิดเห็น
ต่อการอพยพขึ้น คือจะไม่ย้ายออกจากที่อยู่
ปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่ สำหรับที่จะย้ายออก การ
ทำวัดฯ จะต้องให้ค่าเวนคืน ค่าที่ดินที่เหมาะสม
มากกว่านี้ โดยชุมชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการไปอยู่ใน
พื้นที่ที่การทำเรื่องจัดเตรียมไว้

The 172 sample under study
expressed satisfaction with present living
condition, especially their close ties with the
community for more than 30 years. Even-
though the community has changed some-
what, the people did not want to relocate
from the land designated for the Laem
Chabang Seaport Project expropriation.
However, a small group of people would be
willing to relocate on the condition of more
appropriate compensation for their land and
moving expenses. The majority of the
community did not want to move to the area
set aside for relocation.

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
วารสารถ่ายภาพในหอสมุด
๑ 5 ก.ย. 2542

ภาพชุดอาคารเรียน
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

